

**МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ АСПЕКТИ НА ПСИХОЛИНГВИСТИЧНИТЕ И
ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ НА ЕЗИКА****ЕНЧО ГЕРГАНОВ**

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

eerganov@nbu.bg

Интердисциплинарните изследвания на езика са резултат както от разнообразната му същност, така и от възможностите да се приложат за изследването му методологически подходи от други науки. Сред множеството дефиниции на езика тук се използва дефиницията му като средство за общуване. Това средство се намира в езиковите личности и не подлежи на преки наблюдения. За изследването му се прилагат подходите на съвременната когнитивна психология, която е разработила подходи и методи за изучаване на ненаблюдаеми познавателни процеси. Приложена е методологията на научния експеримент за проверка на твърдения в граматика на българския език относно свойството степен на умалителност, която изразяват наставките *-ица* и *-ичка*. Резултатите от експеримента не потвърждават хипотезата, че наставката *-ичка* изразява по-голяма степен на умалителност. Привеждат се експериментални данни, потвърждаващи теорията за немаркираност на беззвучната съгласна и маркираност на звучната във фонологични опозиции по звучност. Въз основа на данни от свободен асоциативен експеримент са разкрити архетипи в двойки антонимични прилагателни и антиномии, като *бяло–черно*, *ден–нощ*, *добро–зло* и др. в различни култури.

Ключови думи: структура на добре развитите науки, конститутивни и операционни дефиниции, факторни експерименти в езиковедските изследвания, когнитивна реалност на маркираността, културни архетипи, измерване на лингвистични променливи, идиолекти

✉ Проф. д-р Енчо Герганов

Нов български университет

ул. „Монтевидео“ 21, 1618 София, България